

ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK ÉS
INCIDENSEK

*Havi összefoglaló
2015. május*

BRÜSSZEL INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

Tartalomjegyzék	3
Vezetői összefoglaló	5
A Tett és Védelem Alapítvány	6
Brüsszel Intézet	6
Összefogás	7
A jelentésről	8
Módszertan	10
Antiszemita gyűlölet-cselekmények – 2015. május	14
Gyűlöletbeszéd	14
További antiszemita gyűlölet-cselekmények	16
Közösségi hírek, reakciók	18
Hivatalos és civil reakciók	19
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	20
Egyéb hírek	24
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei	25
A hónap krónikája	29
Kapcsolat és támogatás	31
Felhasznált irodalom	32
Impresszum	34

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

AZ antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoring tevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzé teszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlölet-cselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbiek a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző

jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

A Tett és Védelem Alapítvány májusi monitoring tevékenysége nyomán három antiszemita gyűlölet-cselekményt azonosított. Minden eset a gyűlöletbeszéd kategóriájába esik: egy esetben Budapesten lezsídoztak és megfenyegettek egy héberül beszélő férfit; egy másik esetben a holokauszt kötelező oktatása kapcsán néhány hallgató antiszemita megjegyzéseket tett; valamint Young G rapper Facebook oldalán hangot adott elképzelésének, miszerint összefüggés van a Fonogram díjak megnyerése és a zsidó származás között. Három esetet viszont nem számítottuk be a statisztikába, mivel nem beazonosítható az elkövetés ideje vagy nem egyértelmű az antiszemita szándék, emiatt ezeket a További antiszemita gyűlölet-cselekmények részben összegeztük. Jelentésünkben továbbá számos, a magyarországi holokauszthoz, antiszemitizmushoz kapcsolódó eseményről adunk hírt.

A Tett és Védelem Alapítvány 2015 májusában nem tett feljelentést.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

AZ antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket valló Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre

a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvénszegések elleni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a Tett és Védelem Alapítvány által életre hívott Brüsszel Intézet, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoring munka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoring munka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az Intézet létrehozta és üzemelteti az 51 00 000 számon elérhető FORRÓDRÓT-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség. A Brüsszel Intézet kutatási terve a havi rendszeres monitoring-jelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

Összefogás

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a statsquo/chábád EMIH, a reform irányzatú SzimSalom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom

elismert tagjaiként számon tartott emblematikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről. A gyűlölet bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekmény típusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többletjelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre

irányul, hanem bárkire, aki az adott – éppen megtámadott – csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92–93; OSCE/ODIHR 2009a, 19–21; OSCE/ODIHR 2009b, 17–18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlölet-cselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, amint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szégyent is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy

1 Ezek részletes definícióját lásd a Módszertan részben.

2 Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlölet motiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják

az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 3436)

MÓDSZERTAN

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlölet-cselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja³ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁴

gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető-törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntetetté. Az újonnan elfogadott Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. paragrafusa foglalkozik ezekkel. A

közösség tagja elleni erőszak büntetése akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik, bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntett csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlölet-beszédet jelent, és a tényállás megállapításának feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁵ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. paragrafusa a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntetéről szól. A 335. paragrafus pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tetelét tiltja.

A gyűlölet incidensek meghatározásának módjairól trendjeiről májusi jelentésünkben részletesen írtunk. Ezen kívül ott ismertettük a nemzetközi szakirodalom ezzel kapcsolatos megállapításait. Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket

3 A gyűlölet bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakrabarti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

4 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletel motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

5 A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

és gyűlölet-incidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlölet-cselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a büntetőtörvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a büntetőtörvénykönyvben szereplő tettek is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlölet-incidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁶, indikátorok vizsgálata alapján döntünk arról, hogy az adott tettek lehetett-e antiszemitizmus a motivációja.

Az antiszemita gyűlölet-cselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány – korábban említett – huszonnégy órás telefonos

Forró Drótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozására. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tARTHASSUK. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható TV- és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlölet-cselekmények közül vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban olyanok is, amelyeket rögzítünk, azonban a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁷

⁶ Ezeket a *Módszertan* későbbi részében mutatjuk be.

⁷ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

Gyűlölet-események, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlölet-események; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó
- azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társult további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják követ])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelyezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlölet-események, amelyek nem számítanak bele a statisztikába

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlölet-cselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába (például: nem Magyarországon történtek)
- gyűlölet kifejezések, amelyek honlapokon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen

megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen milyen – akár büntetőjogi – következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategória-rendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokausz-tagadás.

A másik kategorizáláskor a Nézzünk szembe a tényekkel! ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés
 - halált okozó személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
 - személy elleni támadás, amely súlyos testi sértést okozhat
 - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
 - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghallhatnak

- bombák és levélbombák
- emberrablás
- Támadás
 - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
 - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
 - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
 - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
 - tulajdon meggyalázása
 - gyűjtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyűjtogatási kísérlet
- Fenyegetés
 - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
 - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
 - zaklatás
 - rágalmozás

- Gyűlöletbeszéd
 - nyilvános gyűlöletbeszéd
 - virtuális gyűlölet
 - sértő magatartás
 - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
 - irodalom és zene
- Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlölet-cselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtérben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.⁸ Az idősoros adatok elemzésekor pedig mindenképpen gondot fordítunk majd az események dinamikájának bemutatására.

⁸ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK

2015. május

ATett és Védelem Alapítvány májusi monitoring tevékenysége nyomán három antiszemita gyűlölet-cselekményt azonosított, amelyek a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartoznak.

Gyűlöletbeszéd

Lezsídóztak egy izraeli konzult

Budapest, Pozsonyi út

Forrás: Jerusalem Post, Yediot Aharonot

Május 25-én a Dunapark Étterem Kávéház előtt várakozó két héberül beszélő férfinak egy közeli padon ülő 62 éves budapesti férfi azt mondta, hogy „mocskos zsidók”, majd hozzátette: „szégyen, hogy Hitler nem fejezte be a munkáját. Ha lenne egy puskám, lelőnének titeket.” A két férfi egyike Motti Rave magyar származású izraeli konzul volt, aki fiával együtt várakozott. A konzul értette, amit a férfi mondott, ezért odafordult hozzá, és megkérte, hogy hagyja abba az antiszemita beszédet, mert ha így folytatja, értesíti a rendőrséget. A férfi válasza: „Bárcsak lenne egy puskám, hogy mindnyájatokat lelőhesselek.” A konzul ezután felhívta az Izraeli Nagykövetség biztonsági vezetőjét, aki hívta a rendőrséget. A kiérkező járőr letartóztatta a férfit.

További információk a Hivatalos és civil reakciók részben találhatóak.

Antiszemita megjegyzések a holokauszt oktatása kapcsán

Budapest

Forrás: Index

Az Egyéb hírek között ismertetjük, hogy a Pázmány Péter Katolikus Egyetem 2015 szeptemberétől kötelező tárggyá teszi »A holokauszt emlékezete« elnevezésű tárgyat.

Az Index május 26-i cikkében jelezte, hogy a PPKE egyik Facebook hallgatói csoportjában megosztották a vs.hu erről szóló cikkét. A megosztás alatt többek között a következő hozzászólások szerepeltek⁹:

„Nincs is ennél fontosabb, nem elég évent 628szor megemlékezni róla, meg azt hallgatni, hogy minden magyar bünnrésztes, még kell egy KÖTELEZŐ tárgy is! Brafo Pázmány! Ja nem...” (szöveghű idézet)

„És ha megtagadják az aláírást akkor az.... holokauszt tagadás?” (szöveghű idézet)

„Európa és Közel-Kelet egy második holokauszt előtt áll... Az egyiket egyébként a jelenleg is regnáló, a Putyin-féle rezsimek közé sorolható, teljességgel antidemokratikus izraeli kormány végzi...” (szöveghű idézet)

⁹ Az Index az anonimitás érdekében a Facebook profilképeket és a profillal rendelkezők neveit felismerhetetlenné tette.

„Remélem részletezi majd a tárgy, hogy hány palesztint öltek meg!” (szöveghű idézet)

„Nem tudom, hogy a tisztelt döntéshozóknak feltűnt-e, hogy az emberek körében azóta erősödik az antiszemitizmus, amióta egyre nagyobb erővel nyomják le a torkukon a holokausztot, illetve az év jó néhány napján tartandó megemlékezéseket... Szörnyű dolog volt valóban, de egyrészt semmivel sem fontosabb történelmi szempontból az emberiség többi tragédiájánál (örmény népirtás, indiánok kiirtása, kommunista rezsim áldozatai, sajnos van bőven...)”

„Szörnyű, hogy a demokrácia jelmezébe bújt szörnyrezsinek 70 év múltán is nyélbe üthetik a holokauszt áldozatainak a lelkét...” (szöveghű idézet)

Szükséges a zsidó vallás?

Budapest

Forrás: !!444!!!

Május 26-án adták át az idei Fonogram – Magyar Zenei díjakat¹⁰. Május 27-i cikkében a !!444!!! felhívta a figyelmet Young G¹¹ gratulációjára. Május 27-én Young G Facebook profilján tett közzé egy kis videót, amelyben arról elmélkedik, hogyan lehet megnyerni a Fonogram díjat. A videó közzétételénél egyszeri szerkesztés után ezt a megjegyzést tette: „Ezennel, gratulálni szeretnék a fonogram »díjazottjainak«! Ki tudja hogyan lehet felvenni a Zsidó vallást????? [sorváltás] Nagyon ördögi kör... [sorváltás] Szép napot” (szöveghű idézet)

10 A Fonogram díj célja, hogy elismerje a hangfelvétel-kiadás kiemelkedő sikereit létrehozó művészek és kiadók tevékenységét, valamint azokat a hangfelvételek előállításához szükséges tevékenységeket, - illetve azok művelőit - amelyek zenei életünket és a hangfelvétel-kiadást előre viszik, illetve olyan új és eredeti produktumokat hoznak létre, amelyek a szakma képviselői és a közönség előtt kiemelkedőnek minősülhetnek. (forrás: <http://www.fonogram.hu/>)

11 Születési neve Rác Béla. 2010-2011-ben lett ismertebb országosan, amikor az RTL Klub Való Világ című műsorában szerepelt pár hónapon keresztül. A műsor után zenei karrierjét kezdte el egyengetni, és ekkor vette fel a Young G művésznevet is. (forrás: <https://starity.hu/sztarok/racz-bela/eletrajz/>)

TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLET-CSELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoring tevékenysége során 2015 májusában három olyan esetet azonosított, amely nem képezi részét a statisztikának, mivel az elkövetés ideje nem beazonosítható vagy az antiszemita szándék nem egyértelmű.

Dávid-csillagok a metró területén

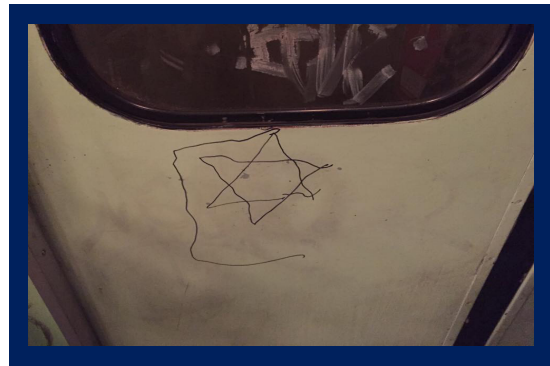
Budapest, Deák Ferenc tér

Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen

Május 4-én osztotta meg a Fórum az antiszemitizmus ellen Facebook profilján azokat a képeket, amelyeken két Dávid-csillag látható. Az egyik képen az M3-as metróvonal Deák Ferenc téri megállójának egyik oszlopára rajzolt akasztott Dávid-csillag szerepel, míg a másik képen az M3-as metróvonalon közlekedő egyik szerelvény ajtajára rajzolt akasztott Dávid-csillag látható.

A Deák Ferenc téri metrómegállónál található akasztott Dávid-csillag. *Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen*

Az M3-as metróvonal egyik szerelvényén látható akasztott Dávid-csillag. *Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen*

A következő filmnek a pozsonyi csatáról kellene szólnia

Budapest

Forrás: Fórum az antiszemitizmus ellen, HírTV, Index, Rubicon

Május 24-én, a Cannes-i Filmfesztiválon Nemes Jeles László első rendezése, a »Saul fia« nyerte el a zsűri nagydíját. A film 1944-ben Auschwitzban játszódik, ahol a Sonderkommando¹² tagjaként a holttestek elégetésével foglalkozó Saul felismerni véli az egyik testben a fiát, és mindent megtesz annak érdekében, hogy megadhassa neki a végtisztességet.

Május 24-én a HírTV »Civil kaszinó« című műsorában Dörner György gratulált Nemes Jeles Lászlónak, de kifejezte abbéli reményét, hogy a

¹² A Sonderkommandók a náci koncentrációs táborokban, szinte kizárólag zsidó foglyokból képzett munkacsapatok voltak. Elsődleges feladatuk a megölt emberek elégetése volt.

következő filmje a pozsonyi csatáról fog szólni. A pozsonyi csata feltehetően 907. július 4–7. között zajlott. A csata a magyar hadtörténet egyik legfontosabb győzelme volt, mivel hozzájárult a törzsszövetség helyzetének megszilárdulásához, és pontot tett a Kárpát-medence sikeres honfoglalásának végére.

Horogkereszt a Kökin

Budapest, Kőbánya-Kispest buszmegálló

Forrás: a Tolerancia csoport bejelentett Facebook profilja

Május 31-én tették közzé a Tolerancia csoport Facebook profilján azt a képet, amelyen a Kőbánya-

Kispest tömegközlekedési csomópontnál a 968-as éjszakai járat menetrend táblájára ismeretlen elkövető egy horogkeresztet rajzolt.

A menetrenden található horogkereszt, *Forrás: Tolerancia csoport Facebook profilja*

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Sorsok Háza

Budapest

Forrás: 168 Óra, Népszabadság

Május 14-én közölt a 168 Óra hetilap egy interjút Schmidt Máriával, a Sorsok Háza működtetésével megbízott cég vezetőjével. Az interjúban Schmidt Mária Lázár Jánost okolta a Sorsok Háza megnyitásának csúszásával. Szerinte Lázár János válságban van, hiszen *„aki elvek és szövetségek nélkül, félévente megújuló értékrendszerrel operál, hamar kiesik a politikából”*.

Lázár János május 14-i sajtótájékoztatóján közölte, hogy nincs válságban, és úgy vélte, őt az adott ügyben egyetlen alapelv vezérli: ha a kormány indokolt időben és módon létrehoz egy holokauszt-emlékhelyet, akkor ennek a magyar zsidóság képviselőivel egyeztetve és egyetértve kell megtörténnie. Hozzátette: nagyra becsüli Schmidt Mária munkáját, a Sorsok Háza pedig akkor fog elkészülni, ha azt a zsidóság is támogatja.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

A kuruc.info „Holokamu” aloldalát végleges hozzáférhetetlenné akarják tenni

Budapest

Forrás: MTI, ATV, Tett és Védelem Alapítvány

Bagoly Bettina, a Fővárosi Főügyészség szóvivője május 27-én elmondta az MTI-nek, hogy a Budapesti V. és XIII. Kerületi Ügyészség indítványozta a kuruc.info oldalon elérhető „Holokamu” elnevezésű aloldal végleges hozzáférhetetlenné tételét a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt. Bagoly Bettina felidézte, hogy a portál főoldaláról 2014. január óta érhető el az aloldal, amelyen olyan cikkeket, írásokat gyűjtöttek össze, amelyek a holokauszt megtörténtét tagadják, kétségbe vonják, jelentéktelen színben tüntetik fel, illetőleg ezt az állítást igazolni próbálják.

A szóvivő megjegyezte, hogy ebben az ügyben bírói végzés a kerületi ügyészségre nem érkezett. A Tett és Védelem Alapítvány 2014. szeptember 1-jén tett feljelentést az aloldal ügyében a Fővárosi Főügyészségen. A Főügyészség még szeptemberben áthelyezte az ügyet a Budapesti V. és XIII. kerületi Ügyészségre. Az ügyben nyomozást rendeltek el, amelyet a Budapest V. Kerületi Rendőrkapitányság 2014. december 16-án azzal függesztett fel, hogy az elkövető kiléte a nyomozásban nem volt megállapítható. Az Alapítvány által kézhez kapott határozatban szerepelt továbbá, hogy a Rendőrkapitányság a Budapesti V. és XIII. Kerületi Ügyészségnek előterjesztést tett a jogsértő tartalom hozzáférhetetlenné tételének indítványozására.

Eljárást indítottak a zsidózó férfi ellen

Budapest

Forrás: !!444!!!

Az Antiszemita gyűlölet-cselekmények között ismertettük, hogy május 25-én egy 62 éves férfi lezsidózott, majd lelövélssel fenyegetett meg két héberül beszélő férfit. A férfiak egyike, aki történetesen izraeli konzul, ért magyarul, megkérte a zsidózó férfit, hogy hagyja abba, de ő újból lelövélssel fenyegette meg őket. A kitérkező rendőr őrizetbe vette a fenyegetőző férfit. A konzul pedig feljelentést tett.

Május 29-i cikkében a !!444!!! közölte, hogy kérdéseikre a Budapesti Rendőr-főkapitányság sajtóügyeletesen elmondta, hogy az ügyben előállított férfi ellen a Budapesti Rendőr-főkapitányság Felderítő Főosztálya folytat eljárást közösség tagja elleni erőszak elkövetésének megalapozott gyanúja miatt. A férfi szabadlábon védekezik.

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

Jeruzsálemben tartották az Antiszemitizmus Elleni Globális Fórumot

Jeruzsálem, Izrael

Forrás: MTI, Tett és Védelem Alapítvány

Május 12-14. között rendezték meg Jeruzsálemben az Antiszemitizmus Elleni Globális Fórum (Global Forum for Combating Anti-Semitism, GFCA) ötödik értekezletét.

A konferencia ünnepélyes megnyitóján Benjamin Netanjahu Izrael miniszterelnöke beszédében elmondta, hogy az utóbbi évek egyre erősödő Izrael-ellenessége az antiszemitizmus újfajta megjelenéseként értékelhető.

Takács Szabolcs, a Miniszterelnökség európai uniós ügyekért felelős államtitkára, a Nemzetközi Holokauszt Emlékezési Szövetség (International Holocaust Remembrance Alliance, IHRA) soros magyar elnökségének munkáját irányító miniszteri biztos az IHRA tevékenységét egyfajta „purgatóriumként” mutatta be az MTI-nek a konferencia kapcsán: a résztvevő országoknak a holokauszt oktatásával önként szembe kell nézniük saját múltjukkal akkor is, ha az kellemetlen, mert csak így tudják a megfelelő módon formálni a jövőt. Közölte, a magyar kormányok már 2000 óta folyamatosan megpróbálják vállalni ezt a küzdelmet, a múltban történtek elismerését, és a jelenbeli antiszemitizmus és más radikális szélsőséges rasszista jelenségek elleni törvényhozást, és a törvények végrehajtását.

A konferencia két központi témájának idén a globális kommunikációs felületek elterjedésének és az antiszemitizmus világszintű növekedésének kapcsolatát, illetve az antiszemitizmus elleni küzdelemben újradefiniálendő kormányzati szerepvállalást választották.

Magyarországot szakmai résztvevőként a Tett és Védelem Alapítvány vezetője Bodnár Dániel kuratóriumi elnök és az Alapítvány kutatóintézetének ügyvezető igazgatója Szalai Kálmán is képviselte. A rendezvényen többek között bemutatásra került az »*Antiszemita gyűlöletcselekmények és incidensek Magyarországon*« elnevezésű éves jelentésünk és »*Antiszemita előítéletesség a mai magyar társadalomban*« című kutatási jelentésünk is.

Simonyi: Orbán Viktor nem antiszemita

Washington DC, Egyesült Államok

Forrás: MTI

Május 19-én tartotta az amerikai képviselőház külügyi bizottságának európai és eurázsiai albizottsága azt a kongresszusi meghallgatást, amelyen az amerikai-magyar kapcsolatok jövőjéről volt szó. A meghallgatás résztvevői egyetértettek abban, hogy az Egyesült Államok és Magyarország szövetségesek, akiknek nyíltan kell tisztázniuk egymás között a felmerülő vitás kérdéseket.

Ted Stahnke, a Human Rights First jogvédő szervezet alelnöke javasolta, hogy Washington a magyar kormányra gyakoroljon nyomást a

nemzetközi szervezeteken keresztül, hogy lépjen fel az antiszemitizmussal, a rasszizmussal és a revizionizmussal szemben.

Simonyi András, a Johns Hopkins Egyetem Transzatlanti Kapcsolatok Központjának ügyvezető igazgatója, volt nagykövet sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy Magyarországot immár nem a fejlett, hanem a fejletlen demokráciákkal kezelik egy lapon. Kijelentette, hogy Orbán Viktor nem antiszemita, de nem tesz eleget az antiszemitizmus ellen.

Magyarország megfelelő az IHRA-elnökségre?

London, Egyesült Királyság

Forrás: Népszabadság

A Népszabadság május 28-i cikkében számolt be arról, hogy május 19-én nyilvános estet tartottak a londoni Wiener Library¹³-ban Magyarország IHRA-elnöksége tárgyában. Ahogy a meghívón állt: *„Az elmúlt néhány évben komoly aggodalmak merültek fel a Magyarország holokauszt emlékezetpolitikája kapcsán. Emiatt felvetődik a kérdés: tud-e Magyarország olyan erkölcsi vezérszerepet játszani a holokauszt megemlékezésben, amit az IHRA-elnökség szerepe megkövetelne?”*

A főelőadó, Paul Shapiro – a United States Holocaust Memorial Museumban a Jack, Joseph and Morton Mandel Center for Advanced Holocaust Studies igazgatója – kifejtette, hogy a magyar zsidóság meggyilkolásának folyamata jól dokumentált, és semmi kétség nem fér a magyar állam felelősségéhez. Ezzel szemben 2010 óta a Fidesz-kormányok trivializálják és eltorzítják a holokauszt történetét, megengedik a nyílt antiszemita beszédet és rehabilitálják a holokauszt

elkövetőit. Hangsúlyozta, hogy Horthy nem lehet felmenteni Hitler szövetségeseiként, és bűnrészessége a magyar zsidók meggyilkolásában tény. A Horthy-rendszer rehabilitálásának vágya kizárólag az autoriter hatalmi berendezkedés legitimálását szolgálja. Ezen kívül a Terror Háza kiemelt példája annak, hogyan torzítják el a magyar történelmet, miközben a történelemlhű Páva utcai Holokauszt Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény elsorvasztása folyik. Bár a Sorsok Háza ügyében ismét konzultáció kezdődött, aggodalomra ad okot, hogy hivatalosan nem neveztek ki új igazgatót. Ködfüggönyként ellehetetleníti a múlttal való szembenézést a mítoszok gyártása. Például, hogy a zsidókat a német megszállás előtt védte a magyar állam, hogy Horthy nem tudta befolyásolni a deportálást, vagy hogy a keleti front katonai veszteségei és a holokauszt közé egyenlőségjelet lehet tenni. A holokauszt áldozatainak emléke továbbra is veszélyben forog.

Vass-Salazar Mária, az angliai magyar nagykövetség első beosztottja hangoztatta, hogy a magyar kormány eltökélt az antiszemitizmus elleni harcban, Orbán Viktor zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmus ellen, és hivatkozott Ágoston Tibor jobbikos képviselő ügyében meghozott ítéletre, miközben azt hangsúlyozta, hogy egész Európában egyre súlyosabb probléma az antiszemitizmus. Megerősítette, hogy amint Lázár János megígérte, a Sorsok Háza nem nyílnak meg a zsidó közösség beleegyezése nélkül. Megpróbálta elhatárolni a Fideszt a Jobbiktól, és a kérdésekre adott válaszaiban tagadta, hogy átvettek volna bármit a Jobbik politikai programjából.

Ben Barkow, a Wiener Library igazgatója, keményen bírálta az áldozatok és elkövetők

13 Az 1933-ban alapított Wiener Library a világ legrégebbi és egyik legkiemelkedőbb, a holokauszttal és a náci érával foglalkozó archívuma.

összekeverését, és hangsúlyozta, hogy a kétértelműség és ambivalencia nem fér össze az IHRA célkitűzéseivel. A holokauszt tagadása mellett a holokauszt relativizálása, a történelem eltorzítása is elfogadhatatlan, és ebbe beletartozik a kollaboránsok felmentése, a mentések és öngazolás keresése a felelősségvállalás helyett. Egyetlen nemzetközileg elfogadott tudós sem állítja, hogy Magyarország a náci Németország áldozata lett volna. A mai magyar kormány lehetővé tette, hogy kétértelműség és ambivalencia vegye körül a holokauszthoz való hozzáállását, és ez összeférhetetlen az erkölcsi vezérszereppel. Az IHRA maga is veszített erkölcsi hiteléből, amikor engedte, hogy Magyarország átvegye az elnökséget, és meg kell találnia a módot ennek orvoslására.

Kérdések özönét zúdították a felszólalókra, és amikor Vass-Salazar nem tudott érdemben válaszolni a Terror Házát kritizáló túlélőnek, Paul Shapiro vette át a szót, és elmondta, hogy a volt náci kollaboráns országokban különösen népszerű a nácizmus és a kommunizmus történetileg megengedhetetlen összemosása, hiszen a zsidókat hibáztatja a kommunizmusért, és az önfelmentést szolgálja. Shapiro emlékeztetett rá, hogy a tettek fontosabbak az ígéreteknél. A jó szándék hangoztatása nem elég, az újabb ígérek már senkit nem győznek meg. A magyar kormánynak a cselekedeteivel kell tisztáznia az álláspontját az eddigi ködösítés helyett. A zéró tolerancia tettekben nyilvánuljon meg: például fegyelmezzék meg, zárják ki a pártból azokat a Fidesz-tagokat, akik együttműködnek a Jobbikkal. Ha a magyar kormány azt remélte, hogy az IHRA-elnökség elnyerése nemzetközi jóváhagyásként értelmezhető, keservesen kell csalódnia. Még fokozottabb figyelemmel kísérik a holokauszt valós emlékét és örök tanulságát megőrizni akarók, hogy mi történik Magyarországon az oktatásban és az

emlékezetpolitikában. És a tettek alapján fogják megítélni, hogy milyen szerepet játszik a kormány: az előítéletek és a gyűlöletbeszéd ellen harcol, vagy gerjeszti őket.

Az emlékezetmunka fontossága

Budapest

Forrás: MTI, Tett és Védelem Alapítvány

Május 21-én tartották »*A holokausztemlékezet jövője: rasszizmus, antiszemitizmus és homofóbia elleni küzdelem az emlékezetmunka segítségével (The Future of Holocaust Memorialization: Confronting Racism, Antisemitism and Homophobia through Memory Work)*« című kötet bemutatóját. Az angol nyelvű kiadvány a Közép-európai Egyetem (CEU), a Tom Lantos Intézet és a magyarországi amerikai nagykövetség közös gondozásában jelent meg.

Colleen Bell, az Egyesült Államok magyarországi nagykövete hangsúlyozta, hogy szembe kell nézni a múlttal, fel kell dolgozni a történelem fájdalmas korszakait. Ezen kívül kiemelte: fontos életben tartani a holokauszt emlékét, megvitatni az akkor történeteket. Sok szomorú esemény történt akkoriban Magyarországon, és még ma is gyakoriak a viták arról, mi is történt akkor pontosan, és ki vett részt az eseményekben. A könyv kapcsán elmondta: nagyon nagy szerepe van az oktatásnak, ezért rendkívül fontos és nélkülözhetetlen munkát végeznek azok a szakértők, akik a holokauszt feldolgozásával foglalkoznak.

John Shattuck, a CEU rektora felidézte: a most bemutatott könyv egy tavaly, a magyarországi holokauszt 70. évfordulója alkalmából rendezett konferencián elhangzottakra épül. A tanácskozás célja a holokauszt történéseinek felidézése, valamint annak megvitatása volt, milyennek kell lennie a holokauszttoktatásnak, hogyan lehet

kezelné az antiszemitizmus, a rasszizmus és a homofóbia megnyilvánulásait.

A kötetben Barna Ildikó, a Tett és Védelem Alapítvány kutatási igazgatójának, a monitoring jelentések szerzőjének, valamint az ELTE–TÁTK Társadalomkutatások Módszertana Tanszék vezetőjének tanulmánya is megjelent »Új téma bemutatása egy inspiráló környezetben, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem hallgatói között: esettanulmány« címmel. A publikáció alapját a Bodó Kristóffal, az Alapítvány jogászával, a Nemzeti Közszerológiai Egyetem egyik szakkollégiumában tartott szeminárium adta, amely a gyűlölet-bűncselekményekről és azok megfelelő kezeléséről szólt.

Balról: Barna Ildikó, Colleen Bell, Szalai Kálmán, *Forrás: Tett és Védelem Alapítvány*

Szombat a Szolidaritás jegyében

Budapest

Forrás: MTI

A Miniszterelnökség üdvözli a Tom Lantos Emberjogi Alapítvány által elindított »Solidarity Sabbath« (Szombat a Szolidaritás jegyében) elnevezésű kezdeményezést, amely arra irányul, hogy felhívja a figyelmet az antiszemitizmus, a gyűlöletkeltés és a kirekesztés elleni küzdelemre, valamint a tolerancia fontosságára.

A május 22-én kiadott közleményükben hangsúlyozták, hogy a kormány zéró toleranciát hirdetett az antiszemitizmus, és kirekesztés minden megnyilvánulásával szemben, miközben tisztelettel ápolja minden áldozat emlékét és segíti azok munkáját, akik nap mint nap harcolnak a gyűlöletkeltés ellen. A »Solidarity Sabbath« napján megkülönböztetett együttérzéssel fordulunk mindazok felé, akiknek vallásuk vagy származásuk miatt üldöztetésben és hátrányos megkülönböztetésben van részük – jelentették ki.

A solidaritysabbath.org oldalon található írás szerint a Tom Lantos Emberjogi Alapítvány május 21-én jelentette be, hogy magas rangú osztrák, boglár, ciprusi, cseh, finn, német, grúz, görög, magyar, spanyol, svéd és egyesült államokbeli politikusok kötelezték el magukat, hogy közreműködnek a Szombat a Szolidaritás jegyében elnevezésű kezdeményezésben. Részvételükkel fontos üzenetet küldenek a zsidó közösségeknek és a világnak arról, hogy a gyűlölet és az intolerancia nem győzedelmeskedhet.

EGYÉB HÍREK

Kötelező tárgy lesz a holokauszt története

Budapest

Forrás: MTI

Kötelező tárgyként tanulnak a holokausztról a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) hallgatói 2015. szeptembertől – jelentette be Szuromi Szabolcs, az egyetem rektora május 26-án Budapesten. Szuromi Szabolcs kiemelte: »*A holokauszt és emlékezete*« című tárgy a »*Bevezetés a katolikus hit rendszerébe*« kurzus mellett, az alapozó közismereti tárgyak között kap helyet, és a PPKE valamennyi karán bármilyen képzésen tanulmányokat folytató hallgatóknak a diploma megszerzésének előfeltétele lesz. A PPKE rektorának ismertetése szerint a kurzus tartalmát a Tel-Avivi Egyetem két professzora, Dina Porat és Raphael Vago dolgozta ki »*szem előtt tartva*

a magyar sajátosságokat«. Felidézte: egy évvel ezelőtt a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) és a PPKE által szervezett konferencián Ilan Mor, Izrael budapesti nagykövete beszélt arról, hogy az antiszemitizmus megelőzésének leghatékonyabb módja a nevelés, az oktatási rendszer minden szintjén. Elmondása szerint ezt a kijelentést »*komolyan megfontolva*» kezdeményezte Izrael nagykövetségével egyeztetve a holokausztról szóló tantárgy bevezetését a PPKE-n.

Ilan Mor, Izrael magyarországi nagykövete hangsúlyozta: a 70 évvel ezelőtti holokauszt része a magyarság identitásának, és a szembenézés a múlttal része annak a folyamatnak, melynek során Magyarország demokratikusabb országgá válhat.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ÜGYEI

Önkényuralmi jelkép használata miatt tett feljelentést elutasították

Budapest

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Áprilisi jelentésünkben ismertettük, hogy az Alapítvány április 21-én feljelentést tett a budapesti V. kerületi Rendőrkapitányságon önkényuralmi jelkép használata miatt ismeretlen tettes ellen. Egy budapesti V. kerületi régiségboltban számos, a Büntető Törvénykönyv által nevesített, önkényuralmi jelkép¹⁴ fogalmát kimerítő tárgyat kínáltak eladásra, melynek zömét külön vitrinben tárolták a potenciális vevők számára jól látható helyen. A feljelentéshez csatolt képeken látható volt többek között: horogkeresztes pecsétgyűrű, SS-jelvényes pecsétgyűrű, vörös csillagos kitzűzők sarló-kalapáccsal, horogkeresztes öngyújtók, horogkeresztes kitzűzők, vaskeresztek, érdemérmék, SS-jelvény.

Az BRFK V. kerületi Rendőrkapitánysága május 5-i határozatában a feljelentést elutasította, mivel a cselekmény nem bűncselekmény. Az indoklás egy alkotmánybírósági határozatra hivatkozik, melyben ez áll: *„a törvényben felsorolt jelképek olyan eszmékhez, eseményekhez fűződnek, amelyek a hatalom erőszakos megragadásával és diktatórikus fenntartásával járnak együtt. [...] A Büntetőtörvénykönyvben felsorolt jelképek terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát, valamint közszemlére tételét a tényállás akkor rendeli*

büntetni, ha a jelképek az állami önkény jelképeiként olyan magatartást szimbolizálnak, illetve népszerűsítenek, amely szoros összefüggésben van a XX. századi diktatórikus rendszerekkel.” Ez alapján az indoklás kifejti, hogy az elkövető szándéka az elkövetés konkrét sajátos körülményeinek vizsgálata és értékelése alapján ítélhető meg.

Az adott ügy vonatkozásában egyértelmű volt, hogy az önkényuralmi jelképek az adott szöveg és képi környezetben való nyilvánosság előtti megjelenítése nem a szimbólumok továbbélésének elősegítése, a köztudatban megtartása, népszerűsítése, minél nagyobb körben elterjesztése szándékával történt. Az üzlethelyiségben jellemzően két eladó hölgy tartózkodott, akik a vevőkkel segítőkészen bántak, termékeket nem ajánlgattak; megjelenésük nem volt köthető egyik totalitárius rendszer által képviselt szemlélethez sem. A nagy nyilvánosság előtti használat nem valósult meg, mivel ezen jelképeket nem viselték. A terjesztés magatartás megvalósult, viszont nem állapítható meg a megvetett ideológiákkal való azonosulás, mert a bolt munkatársai az árusított jelképekhez való objektív hozzáállást tanúsítottak, tevékenységük a piaci szemlélettel befolyásolt haszonszerzésre irányult, az üzlet alagsorában voltak fellelhetőek a feljelentés tárgyát képező jelképek, amelyekre az utcáról rálátni nem lehet és a nevezett üzlet mind nemzetiszocialista, mind kommunista eszméket hirdető jelképeket eladásra kínált. A közszemlére tétel sem valósult meg, mivel a boltban lévő

¹⁴ Horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt, sarló-kalapács, ötágú vörös csillag vagy ezeket ábrázoló jelkép.

személyzet tevékenysége nem szimbólumok által megtestesített ideológiák továbbélésének elősegítésére irányult, az önkényuralmi jelképek által megtestesített világnézeteket nem vallják sajátjuknak, azt nem hirdetik. Ezen kívül a bűncselekmény azon eleme, hogy a cselekményt a köznyugalom megzavarására alkalmas módon kövessék el, hiányzik.

Az Alapítvány május 26-án panaszt terjesztett elő. Az indoklás szerint az elutasító határozat nem megfelelő alkotmánybíróági határozatra hivatkozott, mivel az előző normaszöveget semmisítette meg, és azután alkották meg az új szöveget. Az új törvényszövegben nem szerepeltették azt a kitételt, hogy a tényállás csak abban az esetben valósul meg, ha a jelképet a vonatkozó önkényuralmi rendszerrel összefüggésben, azzal azonosulva használják, hanem elkövetési módként a törvényi tényállás részévé tették a köznyugalom megzavarására alkalmas elkövetést, külön kiemelve az önkényuralmi rendszerek áldozatainak emberi méltóságát vagy kegyeleti jogát sértő elkövetést. Tehát nem feltétel a tényállás teljességéhez a köznyugalom tényleges megzavarása. Ezen kívül a törvényszövegben felsorolt jelképek bizonyos vallási felekezethez vagy nemzetiségi csoportokhoz tartozókban mindenkor a fenyegetettség érzését válthatják ki. Mindezek alapján az indoklás szerint nem az érzelmi azonosulást kell vizsgálni az elkövetői oldalról, hanem azt, hogy a történeti tényállás szerint elkövetési magatartás önmagában alkalmas-e az áldozatok emberi jogának, kegyeleti jogának megsértésére. Ezen következtetést azonban csak az eset összes releváns körülményének alapos vizsgálatát követően lehet levonni. Az indoklás szerint az egyik legmértvadóbb szempont az elkövetési tárgyak vizsgálata. Márpedig az elkövetési tárgyak vélhetően olyan érmék,

kitüntetések, kitűzők, melyeket a totalitárius rendszerek működtetői viseltek, és melyet viselve emberek millióival szemben követtek el népiirtást és más emberiség elleni bűncselekményt, akár a nemzetiszocializmus ideológiájának zászlaja alatt. Az elkövetési tárgyak jellegéből fakadóan a megjelenítendő szimbólumok mögé ez esetben a nemzetiszocialista ideológián túli többletjelentés nem társul. Ha valaki önkényuralmi jelképet árul nagy mennyiségben, mindenki számára – akár a totalitárius rendszerek elszennvedői vagy hozzátartozói által – látogatható üzletben, és ezen elkövetési tárgyak mögött semmilyen többletjelentés nem bújik meg, akkor az adott cselekmény alkalmas az áldozatok emberi méltóságának és a kegyeleti jogának sérelmére, sőt az adott rendszerek propagálására is.

Sz. I. ügyében a nyomozást felfüggesztették

Székesfehérvár, Fejér megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Februári jelentésünkben ismertettük, hogy február 17-én az Alapítvány feljelentést tett a Székesfehérvári Rendőrkapitányságon nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt ismeretlen tettes ellen. A kuruc.info portálon 2015. január 27-én jelent meg „*Kínos lista: »az Auschwitzba érkezésük után azonnal elgázosított« gyerekek nagyon is életben voltak a »felszabadításkor«*” című cikk. A cikkhez Sz. I. január 27-én az alábbi hozzászólást fűzte a Facebook beépülő modulja segítségével: „*Ezt a holokausztot nem kell tagadni, hiszen mindenki tudja, aki ezt a hírpoltárt olvassa, hogy ez csak egy holokamu, és nem több, ez az Auswitz, nem haláltábor volt, hanem gyűjtő tábor, ahonnét a munkaképes embereket elvitték különböző ipari üzemekbe, Hdiüzemekbe, és még több hejre, vagyis semmiféle gázosítás nem volt, ezt egy zsidó ember mondta el, vagyis a*

munkájuk után fizetést is kaptak,azonkívül teljes ellátást,a körülményekhez képest jól voltak ellátva,és semmiféle bántásban nem részesültek. persze a cionsita zsidó bandának a legnagyobb fájdalom az igazság,és eez náluk a legnagyobbik betegség,ők ezért a hazugságokért,kaplyák a milliárdokat,kártérítésként.” (szövegű idézet).

A Székesfehérvári Rendőrkapitányság május 6-i határozatában egyetértett, hogy a hozzászólás tagadta a holokauszt tényét, viszont az elrendelt nyomozás során olyan személyi vagy tárgyi bizonyítékokat felkutatni, melyek alapján az elkövető kiléte megállapítást nyerne, nem volt lehetséges, ezért a nyomozást felfüggesztették.

A nyomozást megszüntették a gyanúsított halála miatt

Füzesabony, Heves megye

Forrás: Tett és Védelem Alapítvány

Februári jelentésünkben ismertettük, hogy február 17-én az Alapítvány feljelentést tett a Füzesabonyi Rendőrkapitányságon¹⁵ nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt ismeretlen tettes ellen. Az Alapítvány az ügy előzményeként ismertette, hogy 2013 júliusában tett feljelentést nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása miatt a kuruc.info portálon megjelent „Elbocsátó levelek, fizetési kimutatások, precíz adatkezelés – »unortodox« dokumentumok Auschwitzból” című cikk tartalma miatt. Az eljárás során nem tudták a cikk íróját és a honlap szerkesztőjét beazonosítani, ezért a Fővárosi Ügyészség indítványozta az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét. Az esetről a Fővárosi Törvényszék szóvivője, dr. Póta Péter

2015. január 14-én tájékoztatta a közvéleményt a Kossuth Rádióban; a hírt a nap folyamán a főbb országos médiumok is átvették, köztük az index.hu is. Emellett 2015. január 27-én a Népszabadság online oldalán a Tett és Védelem Alapítvány kuratóriumi elnökével készített interjú jelent meg, melynek apropóját a fent ismertetett eljárás szolgáltatta. V. P. felhasználó nevű Facebook profillal rendelkező személy, mind a január 14-én index.hu-n megjelent, mind a január 27-én megjelent, a Tett és Védelem Alapítvány Facebook oldalán megosztásra került poszt alatt hozzászolt és ott a nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadását megvalósító kuruc.info cikket a nagy nyilvánossággal ismételt, két esetben is megosztotta, így nagy nyilvánosság előtt, elektronikus úton terjesztette, miközben tudatában volt annak tartalmával. A január 14-én megjelent cikk megosztása alatt január 25-én a holokausztagadó cikk megosztása mellett a következő hozzászólást tette: „nem tiltani kellene, hanem CÁFOLNI!!!ja, hogy azt nem tudtok? köszii!” (szövegű idézet). A január 27-én megjelent cikk alá pedig ugyancsak a tartalom megosztása mellé a „nesze nektek tetves zsidók!” hozzászólást fűzte.

A Füzesabonyi Rendőrkapitányság május 14-i határozatában a nyomozást megszüntette, mivel a gyanúsított elhalálozott. A nyomozás során beazonosításra került a holokausztagadó tartalmat megosztó személy, V. P. mezőszemerei lakos. A lefolytatott eljárás során megállapítást nyert, hogy a jogsértő tartalmat V. P. osztotta meg, mely tartalom az eljárás lefolytatásakor is elérhető volt. A nyomozás adatai alapján V. P. a fenti cselekmény elkövetése miatt megalapozottan gyanúsítható

15 A lehetséges elkövető Facebook profilján Mezőszemere volt lakóhelyként feltüntetve.

nemzetiszocialista rendszer bűneinek nyilvános tagadása bűntett elkövetésével. A nyomozás során gyanúsított ki hallgatás nem történt. Az ügyben gyanúsítottként idézett V. P. súlyos betegsége miatt 2015. április 21-én elhalálozott, melyről halotti anyakönyvi kivonat is beszerzésre került.

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A Kategória rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1	május 5., 26.	Önkényuralmi jelkép használata miatt tett feljelentést elutasították	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
2	május 6.	Sz. I. ügyében a nyomozást felfüggesztették	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
3	május 12-14.	Jeruzsálemben tartották az Antiszemitizmus Elleni Globális Fórumot	A magyarországi antiszemitizmusról
4	május 14.	Sorsok Háza	Közösségi hírek, reakciók
5	május 14.	A nyomozást megszüntették a gyanúsított halála miatt	A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos ügyei
6	május 19.	Simonyi: Orbán Viktor nem antiszemita	A magyarországi antiszemitizmusról
7	május 19.	Magyarország megfelelő az IHRA–elnökségre?	A magyarországi antiszemitizmusról
8	május 21.	Az emlékezetmunka fontossága	A magyarországi antiszemitizmusról
9	május 22.	Szombat a Szolidaritás jegyében	A magyarországi antiszemitizmusról
10	május 24.	A következő filmnek a pozsonyi csatáról kellene szólnia	További antiszemita gyűlölet-cselekmények
11	május 25.	Lezsídoztak egy izraeli konzult	Antiszemita gyűlölet-cselekmények: gyűlöletbeszéd
12	május 26.	Antiszemita gyűlölet-cselekmények: gyűlöletbeszéd	Antiszemita gyűlölet-cselekmények: gyűlöletbeszéd
13	május 26.	Kötelező tárgy lesz a holokauszt története	Egyéb hírek
14	május 27.	Szükséges a zsidó vallás?	Antiszemita gyűlölet-cselekmények: gyűlöletbeszéd
15	május 27.	A kuruc.info "Holokamu" oldalát végleges hozzáférhetetlenné akarják tenni	Hivatalos és civil reakciók
16	május 29.	Eljárást indítottak a zsidózó férfi ellen	Hivatalos és civil reakciók
17	–	Dávid-csillagok a metró területén	További antiszemita gyűlölet-cselekmények
18	–	Horogkereszt a Kökin	További antiszemita gyűlölet-cselekmények

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus érte, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT
(+36 1) 51 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján:
www.tev.hu/forrodrot
és facebook oldalán:
[www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-
alapitvany](http://www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany)

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1052 Budapest, Semmelweis utca 19.

Tel: +36 1 267 57 54

+36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.
http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)
- Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 *Audit of Anti-Semitic Incidents*.
- CEJI, 2012. *Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motiválta incidensek monitorozásához*. Facing Facts! projekt.
- Chakrabarti, Neil és Garland, Jon. 2009. *Hate Crime. Impact, Causes and Responses*. London: SagePublications.
- Community Security Trust (CST). 2013. *Antisemitic Incidents Report 2012*.
- Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In *Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict*. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.
- OSCE/ODIHR. 2009a. *Hate Crime Laws. A Practical Guide*. Varsó: OSCE/ODIHR.
- OSCE/ODIHR. 2009b. *Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region*. Varsó: OSCE/ODIHR.
- Perry, Barbara. 2001. *In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes*. New York: Routledge.
- Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. *Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány*. Budapest: TASZ.

Impresszum

- Kiadó:** Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szalai Kálmán *ügyvezető igazgató*
- Szerző:** Dr. Barna Ildikó *szociológus, habilitált egyetemi docens, tanszékvezető*
ELTE TáTK Társadalomkutatások Módszertana Tanszék
- Szerkesztők:** Dr. Bodó Kristóf *ügyvéd,*
a Tett és Védelem Alapítvány és Brüsszel Intézet jogi képviselője
Dr. Fekete István László *ügyvéd, a Brüsszel Intézet jogi képviselője*
Majoros Kata, *kommunikációs tanácsadó*
Minkó Melinda *kutató,*
a Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoportjának vezetője
Dr. Szegő Krisztina *jogász*
Görög Julianna *szakfordító*
- Támogatás:** Bodnár Dániel *filozófus,*
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch *igazgató, ADL*

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak, a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos megjelölésével.

2015 Budapest

Tett és Védelem Alapítvány

1052 Budapest. Semmelweis utca 19.

+36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu